

Dzimumu līdztiesības komitejas 41. sēde

PROTOKOLS Nr. 13

Rīgā, Labklājības ministrijā un *Zoom*
platformā plkst. 15.00

2023. gada 13. decembrī

Sēdi vada:

Ingus Alliks, Labklājības ministrijas (turpmāk – LM) valsts sekretārs, Dzimumu līdztiesības komitejas (turpmāk - Komiteja) vadītājs

Sēdē piedalās:

Karīna Elizabete Deaka, Veselības ministrijas Veselības veicināšanas un atkarību profilakses nodaļas vecākā eksperte

Kitija Eglīte, Satiksmes ministrijas Attīstības un finanšu plānošanas departamenta Stratēģiskās plānošanas un finanšu nodaļas vecākā referente

Agnese Gaile, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte

Inete Ielīte, biedrības “Latvijas Bērnu forums” valdes priekšsēdētāja

Anna Elīza Lazdiņa, Ārlietu ministrijas Starptautisko organizāciju un cilvēktiesību departamenta Cilvēktiesību nodaļas vecākā referente

Pēteris Leiškalns, biedrības “Latvijas Darba devēju konfederācija” sociālās drošības eksperts

Daina Mežecka, Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja Latvijā padomniece

Linda Naudiša, Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas departamenta Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vecākā referente

Kristīne Pakārkle, Tiesībsarga biroja Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas juridiskā padomniece

Ronalds Petrovskis, Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta vecākais referents

Sandris Rāgs, Tieslietu ministrijas Civiltiesību departamenta Vispārējo civiltiesību nodaļas jurists

Linda Romele, arodbiedrības “Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība” eksperte izglītības, nodarbinātības un sociālajos jautājumos (aizvieto Līgu Bāriņu, arodbiedrības “Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība” biedre)

Maija Strazdiņa, Aizsardzības ministrijas Aizsardzības plānošanas un analīzes departamenta Struktūras un militārā personāla attīstības plānošanas nodaļas vecākā eksperte

Inta Šusta, Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta vecākā eksperte

Ērika Todjēre, Valsts kancelejas Cilvēkresursu politikas nodaļas vadītāja

Žanete Zvaigzne, Finanšu ministrijas Budžeta politikas attīstības departamenta Budžeta metodoloģijas nodaļas vadītāja vietniece

Uzaicinātie dalībnieki:

Evija Kūla, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta direktora vietniece

Sanita Vasiļjeva, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta direktore

Sēdē nepiedalās:

Lauris Bokišs, biedrības ģimenes atbalstam "Tēvi" loceklis

Dace Helmane, biedrības "Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts" valdes locekle

Anete Ilves, Tiesībsarga biroja Sociālo, ekonomisko un kultūras tiesību nodaļas juridiskā padomniece

Beata Jonīte, Biedrības "Centrs MARTA" politikas koordinatore

Edīte Kalniņa, biedrības "Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkls" valdes līdzpriekšsēdētāja

Elita Kresse, biedrības "Latvijas Pašvaldību savienība" padomniece ārējo sakaru jautājumos

Ainars Nābels-Šneiders, Zemkopības ministrijas Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta vecākais referents

Eva Selga, Latvijas personāla vadīšanas asociācijas valdes priekšsēdētāja

Agnese Zarīte, Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja konsultante

Sēdi protokolē:

Ieva Juhņēviča, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte

1. Darba kārtības apspriešana.

I. Alliks iepazīstina ar sēdes darba kārtību un jautā, vai Komitejas locekļiem ir kādi papildinājumi piedāvātajai darba kārtībai. Iebildumi vai priekšlikumi par darba kārtības papildināšanu vai maiņu netiek saņemti, tādēļ Komitejas vadītājs aicina sākt Dzimumu līdztiesības sēdi.

Vienojas:

apstiprināt darba kārtību.

2. Plāna sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2024.-2027. gadam projekts: projekta prezentācija un saskaņošana

Komitejas vadītājs informē, ka iepriekšējā Komitejas sēdē Labklājības ministrija sniedza ieskatu par uzsākto darbu pie jaunā Plāna sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2024.-2027. gadam projekta izstrādes. Komitejas sanāksmē vai pēc tās ministrija nav saņēmusi kādus papildus priekšlikumus vai komentārus par Plānā piedāvāto redzējumu, rīcības virzieniem vai iezīmētajiem izaicinājumiem. 11. decembrī visiem Komitejas locekļiem

tika nosūtīts Plāna 1. projekts. Šajā Komitejas sanāksmē Labklājības ministrijas eksperti īsi iezīmēs sagatavoto Plāna projektu, izstrādes procesu, kā arī nākamos soļus virzībā uz Plāna apstiprināšanu Ministru kabinetā. Vienlaikus Komitejas pārstāvji ir aicināti paust savas domas, priekšlikumus, komentārus un papildinājumus.

A. Gaile informē par plāna izstrādes procesu. Labklājības ministrijas eksperti kopš oktobra ir tikušies ar nozaru ministriju pārstāvjiem, kā arī dažādu citu valsts institūciju kolēģiem, lai apspriestu plānā iekļaujamos pasākumus un sadarbības iespējas. Plāns ir strukturēts 3 darbības virzienos: 1) sieviešu un vīriešu vienlīdzīgas tiesības un iespējas darba tirgū un izglītībā; 2) ar dzimumu saistītu negatīvu stereotipu mazināšana; 3) dzimumu līdztiesības principa integrēšana politikas plānošanas procesos. Tāpat jānorāda, ka daļa no pasākumiem, kas ir īstenojami jaunā perioda Eiropas Savienības struktūrfondu ietvaros, ir tikuši pārceļti no iepriekšējā plāna uz jaunā Plāna projektu. Šobrīd ir arī plānots, ka norisināsies papildu sarunas janvāra sākumā ar nevalstisko sektoru un sociālajiem partneriem par Plāna projektu, lai veicinātu sadarbību šajā jomā. Papildus vēl ir jāizstrādā plāna finanšu sadaļa, un šobrīd ir plānots, ka Plāna oficiālo saskaņošanas procesu varētu uzsākt janvārī.

Pēc prezentācijas L. Romele pateicas par informāciju, ka vēl būs iespēja sniegt komentārus par Plāna projektu, jo plānā ir dažādi pasākumi, kuros būtu nepieciešama arī sociālo partneru iesaiste.

I. Ielīte norāda, ka tiks sniegti papildu priekšlikumi. Papildus tiek norādīts, ka pie Plāna 3. rīcības virziena būtu nepieciešams pastiprināt sabiedrības izglītošanu par dzimumu līdztiesības jautājumiem. Aktīvo iedzīvotāju fonda ietvaros Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkls īstenos atvērto kursu par šo tēmu, kas būs pieejams bez maksas divas reizes gadā. Vēl būtu nepieciešams izveidot kompetenču apzināšanas procesu nevalstiskajām organizācijām, kas darbojas dzimumu līdztiesības jomā, lai valsts pārvaldes institūcijas nepieciešamības gadījumā varētu ātrāk un efektīvā apzināt iespējamās sadarbības partnerus. Tāpat būtu nepieciešams domāt par to, kā tiek prezentēta Latvijas valsts, kā tiek izmantotas Latvijas sieviešu zināšanas starptautiskā kontekstā.

A. Gaile norāda, ka saistībā ar sabiedrības informēšanas pasākumiem, Plānā ir iekļautas dažādas aktivitātes 2. rīcības virziena kontekstā – ir plānota integrētā mediju kampaņa par šo tēmu. Saistībā ar kompetenču saraksta izveidi, min, ka šobrīd, it īpaši starptautiskā kontekstā, ir izveidojusies laba ekspertīze gan valsts pārvaldes kontekstā, gan nevalstisko organizāciju ietvaros, kā arī nostiprinājusies sadarbības pieredze. Būtu nepieciešams precizēt šo ideju un tās būtību.

Vienojas:

Sniegto informāciju pieņemt zināšanai. Komitejas locekļiem ir iespējams sniegt rakstiskus komentārus Komitejas sekretariātam par Plāna projektu līdz 22. decembrim.

3. Dzimumu līdztiesības komitejas 2024. gada indikatīvais darba plāns

Komitejas vadītājs informē, ka novembrī komitejas locekļiem bija nosūtīts aicinājums iesniegt priekšlikumus Komitejas 2024. gada darba plānam.

Dzimumu līdztiesības komitejas plānu prezentē I. Juhņeviča, norādot, ka darba plāna projektā ir ietverti daži jautājumi, kas netika izrunāti šī gada Komitejas sēdēs, piemēram, par Labklājības ministrijas veikto vardarbības datu monitoringu, kā arī par risinājumiem higiēnas preču pieejamībai meitenēm skolās. Tāpat tika saņemti ieteikumi no Komitejas locekļiem, kas ir daļēji iestrādāti sēdē izskatāmajā darba plāna projektā, bet, ja kādam no Komitejas locekļiem ir kāds papildu uzrunājams jautājums, tos vēl var iesūtīt līdz 22. decembrim Komitejas sekretariātā. Šobrīd gan darba plāna projekts ir ļoti piesātināts, kā arī ir paredzēts, ka 2024. gadā tiks rīkotas nevis četras, bet gan piecas Komitejas sēdes. Runājot par iesūtītajiem ieteikumiem, esam saņēmuši priekšlikumus no Latvijas Darba devēju konfederācijas, Sieviešu sadarbības tīkla un Bērnu foruma, kā arī esam saņēmuši ieteikumu no Tiesībsarga biroja iekļaut jautājumu par kibervardarbību pret sievietēm.

K. Pakārkle skaidro, ka šīs tēmas ietvaros ir būtiski runāt par sievietēm līderēm, sievietēm žurnālistēm un citām sabiedrībā zināmām sievietēm, pret kurām ir vērsta vardarbība medijos un sociālajos tīklos vai publiski izteikumi, kas būtu vērtējami kā aizskaroši vai diskriminējoši. Šie jautājumi plašākā kontekstā ir arī saistīti ar demokrātiju, dezinformācijas izplatīšanu un vārda brīvību, kam Tiesībsarga birojs plāno pievērsties pastiprinātāk nākamajā gadā. Iespējams, šīs sarunas ietvaros būtu nepieciešams pieaicināt pārstāvjus no lielākajiem ziņu portāliem.

Komitejas vadītājs norāda, ka šis ir aktuāls temats dzimumu līdztiesības kontekstā. Vienlaikus, iespējams, veiksmīgāks formāts būtu atsevišķs pasākums/diskusija par šo tēmu. Aicina padomāt par tiem ekspertiem un tēmām, ko būtu nepieciešams uzsvērt šīs tēmas kontekstā.

I. Ielīte norāda, ka šis jautājums ir ļoti būtisks. Šajā diskusijā noteikti būtu jāiesaista Latvijas Cilvēktiesību centrs. Šobrīd tiek gatavota arī Eiropas Sieviešu lobija rokasgrāmata par šo tēmu, kur ir iesaistīti arī Latvijas eksperti. Būtiski sarunā iesaistīt arī sociālo tīklu pārstāvjus, piemēram, *Facebook*, jo šajās platformās bieži vien tiek vērsta kibervardarbība un naida runa pret sievietēm, piemēram, vēlēšanu kontekstā.

Vienojas:

Sniegto informāciju pieņemt zināšanai. Komitejas dalībniekiem ir iespēja iesūtīt Komitejas sekretariātam papildu ieteikumus par darba plāna projektu līdz 22. decembrim.

4. Aktualitātes starptautiskās sadarbības un dzimumu līdztiesības jomās

Ārlietu ministrijas pārstāve Anna Elīza Lazdiņa prezentē aktualitātes starptautiskās sadarbības un dzimumu līdztiesības jomās. Ārlietu ministrijas pārstāve prezentācijā iezīmē Ārlietu ministrijas veiktās un plānotās aktivitātes “Nacionālā rīcības plāna ANO Drošības padomes rezolūcijas Nr. 1325 “Par sievietēm, mieru un drošību” mērķu īstenošanai Latvijā 2020-2025. gadam” (turpmāk – “Sievietes, miers drošība”) ietvaros, ANO Sieviešu statusa komisijas ietvaros, kā arī attīstības sadarbības politikas kontekstā.

I. Ielīte saistībā ar ANO Sieviešu statusa komiteju norāda, ka Eiropas Sieviešu lobijs piedalās komitejas gala dokumenta pozīcijas izstrādē. Tādēļ būtu nepieciešams Latvijā risināt jautājumu par Latvijas NVO iekļaušanu valsts delegācijā. Tāpat I. Ielīte vaicā, vai šobrīd tiek plānots kāds Latvijas *side event*? Ņemot vērā to, ka šī gada tēma ir nabadzības mazināšana, tad Latvijas Sieviešu organizāciju sadarbības tīkls būtu gatavs sniegt savu ekspertīzi par šo jautājumu. Par attīstības sadarbības pasākumiem tiek uzsvērts, ka būtu nepieciešams meklēt jaunas pieejas.

M. Strazdiņa saistībā ar “Sievietes, miers, drošība” plānu vaicā, vai, iesniedzot vidus termiņa izvērtējumu, būs iespējams precizēt informāciju, kas ir iekļauta nacionālajā rīcības plānā, kā tas tika minēts darba sanāksmē Ārlietu ministrijā 2023. gada vasarā? Ārlietu ministrijas pārstāve norāda, ka nevarēs veikt fundamentālas izmaiņas, taču informāciju noteikti varēs precizēt.

Sniegtā prezentācija pēc sanāksmes tiks ievietota LM tīmekļvietnē pie [Komitejas sadaļas](#).

5. Citi jautājumi

Sadaļā “Citi jautājumi” Komitejas dalībniekiem nav papildus uzrunājamo jautājumu. Komitejas vadītājs informē, ka nākamā dzimumu līdztiesības komitejas sēde ir plānota 2024. gada februārī.

Sanāksmi slēdz plkst. 15:55

Sanāksmes vadītājs

*Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko
parakstu un satur laika zīmogu*

I. Alliks